

ת"פ 1470/03/20 - מדינת ישראל נגד א"ב

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 1470-03-20 מדינת ישראל נ' א"ב(עציר)

בפני
המאשימה
נגד
הנאשם
החלטה

כבוד השופטת עינת אבמן-מולר
מדינת ישראל
א"ב (עציר)

1. לפניי בקשת הנאשם לביטול כתב האישום המתוקן, מכוח סעיף 150 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982.

2. כנגד הנאשם הוגש בתחילה כתב אישום הכולל שני אישומים. באישום הראשון יוחסו לנאשם 16 פרשיות מרמה, ניסיון מרמה, עושק וניסיון עושק (להלן: "**עבירות המרמה**"); ובאישום השני יוחסה לו עבירה של ניסיון לשידול לגרימת חבלה חמורה. לאחר הגשת כתב האישום נדונו בקשות מקדמיות שונות וניתנו בהן החלטות. ביום 27.7.2020 הגישה המאשימה בקשה לתיקון כתב האישום בדרך של הוספת שני אישומים נוספים, בהם יוחסו לנאשם עבירות מס והלבנת הון (להלן: "**העבירות הכלכליות**"), ובהחלטה שניתנה ביום 10.8.2020 תוקן כתב האישום בהתאם למבוקש.

3. לאחר תיקון כתב האישום, ביום 4.10.2020, הגיש הנאשם בקשה נוספת לביטול כתב האישום המתוקן בשל שורה של טענות מקדמיות. הדיון בבקשה נדחה מעת לעת בשל אשפוזו של הנאשם בבית חולים, והתקיים לבסוף ביום 10.2.2021. בדיון ביקש ב"כ הנאשם שלא לדון בשלב זה בחלק מן הטענות שהועלו, ולהותיר לשלב מאוחר יותר בהליך. הדיון הצטמצם, אפוא, לבקשה לביטול כתב האישום בשל אי עריכת שימוע כדין; בשל פגמים בכתב האישום - חוסר פירוט מספיק ועמימות; ובשל מצבו הרפואי של הנאשם.

4. אי עריכת הליך שימוע - סעיף 60א לחוק סדר הדין הפלילי, שכותרתו "יידוע על העברת חומר חקירה לתובע בעבירת פשע", קובע בס"ק (א) כי "**רשות התביעה שאליה הועבר חומר חקירה הנוגע לעבירת פשע תשלח לחשוד הודעה על כך לפי הכתובת הידועה לה...**". ס"ק (ד) קובע כי "**חשוד רשאי, בתוך 30 ימים מיום קבלת ההודעה, לפנות בכתב לרשות התביעה כאמור בסעיף קטן (ב), בבקשה מנומקת, להימנע מהגשת כתב אישום, או מהגשת כתב אישום בעבירה פלוגית; פרקליט המדינה, פרקליט המחוז, ראש יחידת התביעות או מי שהם הסמיכו לכך, לפי הענין, רשאים להאריך את המועד האמור**". שימוע נועד לאפשר לחשוד בעבירה מסוג פשע לשטוח את טענותיו לפני הרשות המוסמכת קודם שתחליט אם יש מקום להעמידו לדין. בפסיקה הובהר לא אחת כי הליך היידוע, והשימוע בעקבותיו, מהווה זכות מהותית אשר מניעתה שלא כדין עשויה לגרור בטלותו של כתב האישום שהוגש כנגד נאשם.

5. בעניינו, אין מחלוקת כי ביום 17.5.2020 הועבר לב"כ הנאשם מכתב יידוע וכתב חשדות, במסגרתו ניתנה לנאשם הזכות לשימוע עד ליום 15.6.2020. ביום 7.6.2020 העבירה המאשימה לב"כ הנאשם, בהתאם לבקשתו, כתב חשדות מפורט, וניתנה ארכה לצורך העלאת טענות השימוע עד ליום 30.6.2020. ביום 16.6.2020 נעתרה המאשימה לבקשת ארכה נוספת עד ליום 14.7.2020. בקשה נוספת של ההגנה למתן ארכה עד לאחר פגרת הקיץ, נדחתה. ביום 9.7.2020 הודיע לב"כ הנאשם למאשימה, כי בנסיבות בהן הועברה אליו כמות עצומה של חומר חקירה סמוך לפני מועד השימוע ובקשתו לדחיית מועד השימוע נדחתה, הוא מתפטר מייצוגו של הנאשם בעבירות הכלכליות. ביום 27.7.2020, לאחר שלא הוגשו נימוקי שימוע עד למועד שנקבע, הגישה המאשימה בקשה לתיקון כתב אישום להוספת העבירות הכלכליות.

6. כאמור, על פי הוראות החוק זכות השימוש תקינים, ככלל, בתוך 30 יום ממועד קבלת השימוע. עם זאת, סעיף 60א(ה) מקנה לפרקליט המחוז או מי שהוא הסמיכו לכך, להאריך את המועד. טעם להארכת המועד יכול להיות נעוץ בהיקפו של התיק או במורכבותו (ר' סעיף 20 להנחיות פרקליט המדינה - הנחיה מס' 14.21 בעניין "הליכי יידוע ושימוע בהליכים הפליליים", שם נקבע כי על מנת להימנע משיהוי יתר בהעמדה לדין, הארכה כאמור תינתן במשורה, וככל הניתן לא תארך מעבר ל-30 ימים נוספים). במקרה זה, ניתנה ארכה כוללת של 30 ימי נוספים. בנסיבות העניין, לא מצאתי כי החלטה זו אינה סבירה, בודאי שלא במידה המצדיקה ביטול כתב האישום. הנאשם טען כי נוכח המועד שהועבר אליו חומר חקירה נוסף, שמהווה ליבת חומר חקירה, לא היה בידו להיערך כראוי לשימוע. המאשימה טענה מנגד כי חומרי החקירה הנוספים עברו להגנה למעלה מן הצורך, שכן מלבד מספר הודעות בודדות שנגבו לאחר הוצאת כתב החשדות, עקב התחמקות של אחד העדים, לא היה מדובר על חומר שהעברתו נדרשת בטרם השימוע שכן אינו חלק מליבת חומר החקירה. לא הובהר מה חלקו של חומר החקירה הנוסף מתוך כלל החומר וכאמור קיימת מחלוקת לגבי מרכזיותו. מכל מקום, מהמכלול עולה כי ניתנה לנאשם ההזדמנות להעלות את טענותיו בפני רשות התביעה, ולא ניתן לומר כי באי מתן ארכה נוספת נפל פגם בהליך הפוגע באופן חריף בתחושת הצדק וההגינות עד כי הוא מצדיק מהלך קיצוני של ביטול כתב האישום.

7. פגם בכתב האישום - חוסר פירוט ועמימות - לטענת הנאשם, המאשימה ייחסה לו עבירות מס בסך כולל של 138 מיליון ₪ מבלי שהובא פירוט של פרטים חיוניים - לרבות זהות הלקוחות, מועדים, מהות השירותים, כיצד חושב הסכום, מה הסכום בכל שנה וכיו"ב - בלעדיהם אין ביכולתו להבין במה הוא מואשם. המאשימה טענה, מנגד, כי כתב האישום מפורט ומעמיד בפני הנאשם תמונה ברורה של האישומים העומדים בפניו, כאשר טענות הנאשם בהקשר זה אינן אלא בקשה לפירוט מלוא הראיות המבססות את האישום.

8. לאחר עיון לא שוכנעתי כי נפל פגם באופן ניסוחו של כתב האישום המצדיק את ביטולו, או אף את תיקונו. סעיף 85 לחסד"פ קובע כי כתב האישום יכיל, בין היתר, את **"תיאור העובדות המהוות את העבירה, בציון המקום והזמן במידה שאפשר לבררם"**. על כתב האישום לפרט את העובדות המצביעות על כך שנתקיימו יסודות העבירה. צודקת המאשימה בטענתה כי אין היא חייבת להוכיח את הסכום המדויק של ההכנסה שהושמטה ומה מקורה של אותה הכנסה, משאינם יסוד מיוסדות העבירה (ע"פ 5529/12 אוהב ציון נ' מדינת ישראל (9.11.2014), בפסקה 13). גם ביחס ליתר התיאורים, בחינת האישומים מעלה כי כתב האישום מפורט וברור דיו על מנת לאפשר לנאשם להתגונן באופן אפקטיבי מפני האישומים.

9. מצבו הרפואי של הנאשם - בעניין זה שבה ועלתה הטענה כי יש לבטל את כתב האישום נוכח מצבו הרפואי הקשה של הנאשם. עניין זה הועלה בשלבים מוקדמים יותר של ההליך, והחלטה מנומקת, הדוחה את הבקשה, ניתנה ביום 3.8.2020. לא מצאתי קיומן של נסיבות המצדיקות להידרש לעניין בשנית בשלב זה. יתר על כן, כפי שנתברר, הנאשם פנה ליועץ המשפטי לממשלה בבקשה לעיכוב הליכים לאור מצבו הרפואי, ומן הראוי שההליכים ימוצו באפיק זה, שהוא המתאים יותר לבחינת טענות אלה של הנאשם.

כאמור בהחלטה מיום 3.8.2020, ככל שבהמשך ההליך יהיה צורך בביצוע התאמות כאלה ואחרות מחמת מוגבלות פיסית, תינתנה הוראות מתאימות. ככל שהנאשם סבור שנדרשות התאמות כאמור, יגיש בקשה המפרטת מהן ההתאמות המתבקשות ויתמוך אותה באסמכתאות מתאימות.

10. לפני סיום אציין כי בהתאם לאמור בתגובת המאשימה, בשל טעות סופר לא הוכנסו בכתב האישום המתוקן תיקונים שנדרשו בהתאם להחלטות קודמות. אשר על כן, כתב האישום (המתוקן) יתוקן כך שבסעיף ב' לאישום הראשון יירשם "**באישומים 3, 5, 9, 10 ו-12 ניצל הנאשם את המצוקה...**" ובסעיף ג' לאישום הראשון, בהוראת החיקוק המתייחסת לעושה, יירשם "**לפחות 5 עבירות**". למען הסדר הטוב, המאשימה תגיש לתיק כתב אישום מתוקן בהתאם.

11. נוכח כל האמור, ובכפוף לקבוע בסעיף 10 לעיל, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"ט שבט תשפ"א, 11 פברואר 2021, בהעדר הצדדים.

המזכירות תשלח העתק ההחלטה לב"כ הצדדים.